

med højrod Farve og forsynes med forskellige Signaturer paa de alt eksisterende Kort i stor Maalestok. Kortenes Skala behøver ikke at være den samme for alle Lande, men maa i intet Tilfælde være mindre end 1:400,000. For Tysklands Vedkommende synes Kortet i 1:200,000 at ville blive antaget. Paa Kortene skal tillige angives Højden og Stejlheden af Bjergkæder og de laveste og sikreste Bjergpassers Position. Oberstlojtnant Moedebeck og Grev Zeppelin mener, at de nationale topografiske Institutioner bedst vil kunne fremstille Luftskipperkortene.

Bomuldsdyrkning i Lilleasien. I et for nylig ud kommet Parliamentary Paper (Cd. 4324) fremhæves Lilleasiens særdeles gunstige Betingelser for Bomuldsavl. Her er der et Areal næsten ligesaa stort som det nuværende Bomuldsavlsdistrikt i Ægypten, der er passende for Dyrkning af amerikansk Bomuld. Der er i de senere Aar anvendt store Kapitaler for at udvikle Bomuldkulturen i Vest-Afrika, men intet større Areal i Sammenligning med det i Lilleasien har vist sig gunstigt for den amerikanske Bomulds Trivsel. I Nord-Nigeria er Væksten af denne Bomuld en Sag, der gaar ud i en ubestemt Fremtid. Lilleasien er allerede forsynet med fire Jærnbaner: den anatoliske, der løber fra Konstantinopel til Bugurlu og skal forlænges til Adana, den fra Adana til Mersina, Smyrna til Kassaba, Smyrna til Aidin. Den anatoliske Linje, med hvilken de andre Linjer skal forbindes, bliver jo i Fremtiden yderligere forlænget igennem Mesopotamien til Bagdad og den persiske Havbugt. Vilajetet Aleppo og de nærliggende Dele af Mesopotamien skal have enorme Muligheder for Agerdyrkning. Skulde da Muligheden for Bomuldsavl i Mesopotamien i Forbindelse med den i Anatolien og andre Distrikter af Lilleasien blive til Virkelighed, vil Bomuldsavlén dér komme til at rivalisere stærkt med de Forenede Staters og Indiens.

De europæiske Landes Kortarbejder. I Mitt des K. u. k. Militärgeographischen Institutes i Wien, 27 Bd., 1907 gives en meget interessant og indgaaende Oversigt over de enkelte europæiske Landes Kortarbejder, væsenlig de militært set vigtigste, men de militære og civile Interesser falder jo paa dette Punkt saa godt som sammen. Det fremgaar heraf, at Montenegro nu er den eneste selvstændige Stat, der ikke har nogen Institution for Kortoptagelser eller Fremstilling af Kort. Hvad der findes af kartografiske Publikationer er et Produkt af østerigske, russiske og til Dels tyrkiske Arbejder. Det Land, der næst Montenegro er længst tilbage i saa Henseende, er Tyrkiet, der først efter den russ.-tyrkiske Krig fik en topografisk Afdeling oprettet under Krigsministeriet, og i 1899 udgav sit første større kartografiske Arbejde i det tyrkiske Sprog. I Spanien og Portugal gaar de topografiske Arbejder langsomt fremad, og de fleste officielle Kortværker er endnu paa Grundlag af ældre Materiale. Som særlig mønsterværdigt anses det schweiziske Kortvæsen. Kvad Danmark angaar, fremgaar det af Afh., at Forf. ingen Kendskab har til den danske topografiske Opmaaling af Island, hvilken slet ikke berøres i Afhandlingen.

Fritz V. Holms Ekspedition til Sian. Som tidligere meddelt her i Tidsskriftet har vor Landsmand Fritz V. Holm bragt en nøjagtig Gengivelse af den berømte nestorianske Sten fra Sianfu til New York, i Tidsskriftet «The Open Court.»

A monthly Magazine. Devoted to the Science of Religion, The Religion of Science, and the Extension of the Religious Parliament Idea, Januar 1909 giver Hr. Holm en Beretning om sin Ekspedition, der følges af Afsnit behandlede af Fagmænd, som giver nærmere Oplysninger om Stenens Historie. Afhandlingerne er illustrerede med smukke Fotografier af Stenen og dens Omgivelser og indeholder den originale Tekst samt Oversættelsen af den. Stenen er det ældste kristne Monument i Kina og stammer fra Aar 781.

XVII. Tyske Geografdag afholdes i Lübeck 1—6. Juni 1909. Hovedforhandlingsgenstandene vil fra 1.—3. Juni blive: 1. Ørkindannelsers Morfologi. 2. De nyere Teorier om Havstrømninger. 3. Nord-Elbens Lavslætte. 4. Geografisk Undervisning. 5. De nyeste Forskningsrejser. En geografisk Udstilling over Lübecks Distrikt og de derfra udgaaede geografiske Bestræbelser forberedes, ligesom et Skrift angaaende Geografiundervisning i de højere Skoler vil blive udgivet. Fra 4.—6. Juni finder videnskabelige Udflugter Sted.

I en tysk Doktordisputats om Lastdyrenes Betydning i det tropiske og subtropiske Afrika, med særligt Hensyn til de tyske Kolonier og Sahara af L. Hutschenreiter anføres følgende: Af største Betydning er Oksen i Sydafrika, hvor Rejser igennem foder- og vandfattige Ødemarker uden den vilde være umulige. Ligeledes er Damarakvæget af allerstørste Vigtighed som Transportdyr; de lider sjælden noget under kortvarige, slette Foder- og Vandforhold og er udmærket egnede som Trækdyr for Oksevognene i Sydafrika. I Østafrika har Oksevognene kun Betydning for Lokaltrafik. Ogsaa Zebuen er udmærket som Last- og Trækdyr og kan ogsaa bruges som Ridedyr ligesom Grynteoksen i Centralasien. Pukkelokserne gaar i Skridt, Trav og Galop og tilbage lægger 5 Km. i Timen. For regnrige Egne egner den indiske Bøffel sig endnu bedre end Zebuen. Et ret betydningsfuldt Transportdyr er Æslet, hvis Anvendelse tiltager for hvert Aar. De yder dog kun paa jævne faste Veje nogen god Præstation, i Sandegne og Bjerge forsøger de ganske. Hesten er først for nylig bleven udbredt i de tyske Kolonier; i Tysk-Østafrika kan man næppe tale om en Hesteopdrætning, her staaer Antallet af Heste betydelig tilbage for det i Sydvestafrika. Paa Zebraen har man atter henvendt Opmærksomheden, fordi Tsetsefluens Stik ikke afficerer den. Den menes at kunne faa stor Betydning for Kolonierne, men endnu mere mener man at kunne faa ud af Zebraiden, der opstaaer ved Parring imellem Zebrahingsten og Hesten. Elefantens Udbredelse er stærkt formindsket siden forrige Aarhundrede. Dog vil det være ønskeligt at anvende den i i uvejsomt Terræn, og alvorlige Forsøg med den anbefales. Desværre yngler Elefanten ikke i Fangenskab. I Syden spiller Oksen, i Norden Kamelen Hovedrollen; uden den sidste vilde det være umuligt at gennemrejse Sahara; men Kamelens Zone gaar ikke langt mod Syd. Den forlanger tørre, regnfattige Egne og duer ikke i Bjerge. Imidlertid kunde Kamelen indføres i Tysk-Sydvestafrika, naar man ved Tæpper og Telte kunde beskytte den mod Kulden og Taagerne.

Russisk Ekspedition i Nord-Sibirien. Hvor meget der endnu trænges til en indgaaende Udforskning af store Dele af Sibirien, viser Resultaterne af Chatanga-Ekspeditionen 1905—06, der var under Ledelse af Geologen Tolmatshev.

Chatanga-Ekspeditionen var udsendt af Det keis. russ. geogr. Selskab i St. Petersborg, og dens Plan var: 1. Udforskningen af Chatangas øvre Løb og Studiet af dens Forhold til Jenisejs Bifloder, 2. at berejse Sødistriktet ved Chatangas øvre Løb og at kortlægge Mojero fra dens Kilde indtil dens Sammenløb med Kotni, 3. Kortlægning af hele Chatangas Løb fra de to Kildefloders Sammenløb til Ishavskysten, Optagelse af Kysten imellem Chatanga og Anabar og Udforskningen af den sidste Flod fra den Munding til dens Kilder.

Det lykkedes Ekspeditionen at udføre alle tre Afsnit i dens Plan. Chatanga, Kotni, Mojero, Anabar og Ishavskysten blev nøjagtig optagne, og den øvre Kotni blev topografisk forbunden med den nedre Jenisej. Kortene støtter sig paa 43 astronomiske Bestemmelser, hvoraf 36 giver Længde og Bredde, Resten kun Bredden. De store Søer, som man ventede at finde i disse Egne, eksisterer ikke. Sødistriktet ved Chatangas Kilder er vel rigt paa Vandflader, men deres Dimensioner er i Almindelighed ubetydelige. Med Undtagelse af Djongul blev alle de paa de gamle Kort indtegnede Søer besøgte. Den største af dem, Jessej, har kun en Fjerdedel af den Størrelse, man før har givet den, og de andre Søer er paa et Kort i lille Maalestok næppe synlige. Alle Vandfladernes Beliggenhed blev berigtigede. Meget betydelig blev Voiovelis Beliggenhed forrykket, nemlig to Grader mod Syd, og den for paa Kortene indtegnede store Sø er nu skrumpet ind til en Samling smaa Vandsamlinger. (Geogr. Zeitschr. 1908. S. 639.)

Tuberkulose og Klima. Den amerikanske Doktor John Wenzirl har fremsat en ny Teori med Hensyn til Værdien af et tørt Højbjerg-Klima som Kur mod Tuberkulose. Det antages almindelig, at Bjærgklimaer virker udvidende paa Lungerne og forøger Aandedrættet, hvorved det bliver velgørende for Patienten; men Dr. W. mener, at det er tvivlsomt om nogen væsentlig Forøgelse finder Sted. Nogle har tænkt sig, at de store Højders stærkt ozonholdige Luft skulde være af hygiejnisk Vigtighed, men Dr. W. paapeger, at denne Hypotese ikke er støttet af Kendsgerningerne, idet Ozonen i tørre Højklimaer er ringe. En almindelig Antagelse er, at tør Luft hjælper til at udtørre og heldbrede Saar i Lungerne, men Dr. W. henleder Opmærksomheden paa det Faktum, at Luften i Lungerne er mættet med Vanddamp i alle Klimaer, og at Naturen af tuberkulose Saar i Lungerne udelukker Muligheden af, at nogen betydelig Udtørring finder Sted.

Nogle Avtoriteter har antaget, at den sparsomme Befolkning og den rene, friske Luft er af væsentlig Betydning, men da Skovluften og Luften over aabne Sletter ofte er ligesaa ren, betragtes denne Faktor ikke som særlig fremtrædende for det tørre Højklima. Det forøgede Beløb af Sollys, særlig Forøgelsen af de blaa, violette og ultra violette Straaler, der er bleven anset for de velsignelsesrige Faktorer, menes ikke at være de ufejlbare Hjælpere. En anden Hypotese er, at det tørre Højklima giver bedre Lejlighed til at leve udenfor Husene og til Motion, men ingen af dem, mener Dr. W., giver en dækkende eller tilfredsstillende Forklaring.

Dr. W. kommer til den Slutning, at det tørre Højklima som Middelt mod Tuberkulose væsentlig bestaar i den Stimulans, der tilføres Legemet ved den daglige Temperaturvariation. Højde, Tørhed og Sollys er særlig virksomme, idet de foraar-

sager Variationen. Disse Faktorer over selv en vis hygiejnisk Indflydelse, men Temperaturvariationen frembringer en virkelig fysiologisk Reaktion. Variationen i Temperaturen giver kolde Nætter, der ledsages af forfriskende Søvn, og disse to Faktorer skulde da give Patienten større Modstandskraft mod Sygdommen.

Ligesom Dr. Ward skriver herom i Amer. Geogr. Journ. skulde vi være tilbøjelige til at antage, at man ikke ud af de utallige Elementer, der betinger et Højdeklima, kan udtage et eller to som de absolut heldbredende. Sagtens er det den mærkelige Kombination af disse Elementer, der er det afgørende.

Det herreløse Spitsbergen. Som bekendt har den norske Regering foranlediget en international Konference angaaende det herreløse Spitsbergens Stilling. De Magter, der er indbudte til Konferencen, er Sverrig, Rusland, England, Tyskland, Frankrig og de nordamerikanske Fristater. Besiddelsen af Spitsbergen er Stridsemne imellem Sverrig og Norge. Allerede 1871 blev det forsøgt at faa Spitsbergen ind under Unionen, men Rusland gjorde Indvendinger. Nu gør Norge Fordring paa Spitsbergen for at kunne varetage de norske Fangstfolks Interesser. Disse Fangstfolk har her i lang Tid udfoldet en ivrig Virksomhed, som nu ogsaa er udstrakt til Hvalfiskefangst, siden denne, som Følge af Ophjælp af Sildefangsten, er forbudt ved de norske Kyster. Da der imidlertid er opdaget store Kullejer paa Spitsbergen og to Mineselskaber driver regelmæssig Virksomhed her, er der indtraadt en Forstyrrelse i Fangstmændenes Arbejde. De to Mineselskaber, et norsk-engelsk og et norsk-amerikansk har ved Advent-Bai, Hovedtumblepladsen for de norske Fiskere, annekteret store Landstrækninger til deres Minedrift og forbudt Jagt her. Til disse Foretagender kommer mulig i Fremtiden endnu flere, idet en engelsk Ekspedition, der sidste Sommer var sendt til Spitsbergen, fandt en Mængde forskellige mineralholdige Ertsprøver, hvorefter man kan vente en nærmere indgaaende Undersøgelse af Udsigten til yderligere Minedrift.

Sverrig gør gældende, at de i videnskabelig Henseende har udforsket Spitsbergen, og i 1908 kunde Sverrigs videnskabelige Virksomhed der just fejre sit 50 Aars Jubilæum. At stille Spitsbergen under et bestemt Land, saaledes som Forholdene har udviklet sig, menes ikke gøriligt; derimod antager man, at det vil blive stillet under en Art international Politiovsigt, og at det som udmærket Arbejdsfelt for videnskabelige Studier vil blive holdt aabent for alle Kulturnationer. (Geogr. Zeitschr. 1908. S. 642.)

Dansk geologisk Undersøgelse paa Island. Dr. phil. Poul Harder agter med Understøttelse af Carlsbergfondet at fortsætte og afslutte sine i 1908 paabegyndte Undersøgelser ved Vatnajökulls Sydrand. Det er hans Hensigt at afrejse fra Kjøbenhavn i Begyndelsen af Juni til en Havn paa Islands Østkyst for herfra at gaa over Land til Arbejdsfeltet. I Modsætning til i Fjor, da Dr. Bøving deltog i Undersøgelserne, rejser Dr. H. i Aar alene, og Arbejdet bliver derfor udelukkende af geologisk Art — dels rene Gletsjerundersøgelser og dels Studier over Morænedannelser og lignende Fænomener.